Nr 84

av herr Nygren m. fl.
angående behovet av hälsocentra.

I motion 769 till 1971 års riksdag och motion 439 till 1974 års riksdag har frågan om en utredning av en hälsocentrumanläggning, förlagd till Vindeln, aktualiserats.

Som skäl för en sådan anläggning har framförts betydelsen av en utbyggd hälsovård men också behovet av att skapa en anläggning som kunde bjuda såväl förebyggande hälsovård som rehabilitering (eftervård).

I motion 1971:769 anfördes en del skäl för att en sådan anläggning borde förläggas till Vindeln: Platsen har ett geografiskt och kommunikationsmässigt gynnsamt läge, samhället har en intressant topografi och en omväxlande terräng. Ytterligare ett skäl var närheten till Umeå universitets medicinska fakultet och regionsjukhuset i Umeå.

Socialutskottet hänvisade i sitt betänkande 1971:22 utredningskravet till "Sakkunniga för planering av turistanläggningar och friluftsområden m. m.". Riksdagen beslöt enligt utskottets förslag, och beslutet meddelades Kungl. Maj:t i riksdagsskrivelse 1971:168.

I betänkandet Turism och rekreation i Sverige (SOU 1973:52) redovisade utredningen om turistanläggningar och friluftsområden "att det föreligger ett växande behov att rehabilitera nedslitna människor eller att ge konvalescentvård efter den egentliga sjukvårdsbehandlingen". Man ansåg behov av anläggningar av typ hälsocentrum föreligga redan nu men bedömde behovet i en framtid betydligt större. Utredningen meddelade dock att man inte haft möjlighet effektuera det uppdrag riksdagen lämnat år 1971, då motionens krav upptog mera av "viktiga moment av hälso- och sjukvård" än av turistiska insatser.

I motion 439 till 1974 års riksdag togs frågan på nytt upp, och motionärerna begärde "en utredning om hälsocentrumanläggningar, enligt de i motionen skissade förslagen". Man önskade få en kartläggning av behovet och möjligheterna att tillskapa anläggningar av det slag som aktualiserats i motionen. Och man önskade också att en utredning skulle pröva frågan om de ekonomiska möjligheterna och huvudmannafrågan.

Socialutskottets majoritet uttalade i betänkande 1974:8 att "det kan finnas skäl att, i enlighet med vad kommittén för planering av turistanläggningar och friluftsområden m. m. föreslagit, Kungl. Maj:t i samråd med sjukvårdshuvudmännen låter utreda frågan om upprättandet av sådana anläggningar". Men då den citerade utredningens betänkande var föremål för remissbehandling bedömde inte socialutskottet att det förelåg anledning att

då vidtaga någon åtgärd i anledning av motionen.

Nu har remissbehandlingen slutförts. Dessutom har Sveriges läkarförbund i ett nyligen avlämnat yttrande till Nordiska rådet över ett förslag om rehabilitering för lungsjuka uttalat önskemål om att Vindeln får ett rehabiliteringshem för hjärt- och lungsjuka patienter från hela Nordkalotten.

I yttrandet anför Läkarförbundet, liksom motionärerna gjorde 1971, som skäl för Vindeln närheten till Umeå universitet, det geografiskt gynnsamma läget och den omväxlande naturen.

Nordiska rådets förslag innebär att rådet funnit det önskvärt att en gemensam rehabilitering för både lung- och hjärt- och kärlsjuka på Nordkalotten – alltså de nordligaste delarna av Sverige, Norge och Finland – tillskapas. Avgörande skäl för lokalisering av en rehabiliteringsanläggning till norra delarna av Norden är dels att dödligheten i hjärt- och kärlsjukdomar är större i det området än i sydligare delarna, dels att forskningen om detta förhållande bör bedrivas i norra landsdelarna.

Vi anser det angeläget att riksdagen nu hos regeringen anhåller om en särskild utredning, som kan kartlägga behovet av och möjligheterna att tillskapa ett hälso- och rehabiliteringscentrum, av det slag som presenterats i motionen. En utredning bör också pröva den ekonomiska frågan och huvudmannafrågan för en sådan anläggning.

Med hänvisning till det anförda hemställer vi

att riksdagen hos regeringen anhåller om utredning om en hälso- och rehabiliteringsanläggning enligt det i motionen skissade förslaget.

Stockholm den 13 januari 1975

ARNE NYGREN (s)

LILLY HANSSON (s) ROLAND BRÄNNSTRÖM (s)

GEORG ANDERSSON (s) i Lycksele HAGAR NORMARK (s)